

Kontaktperson
Naturskyddsenheten
Per Carlsson
010-224 12 72
per.carlsson@lansstyrelsen.se

Enl sändlista

Upphävande av del av samt beslut om undantag från ordningsföreskrifter för naturreservatet Backåkra i Ystads kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken (1998:808) att upphäva den del av naturreservat Backåkra som är streckat på bifogad karta, bilaga 1. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken att införa undantag från föreskrifterna gällande allmänheten meddelade genom beslut den 24 maj 1973 (dnr 11.121-5501-72; 1286-203)) i enlighet med vad som anges nedan.

Undantag från föreskrifter gällande allmänheten:

Föreskrifterna utgör inte hinder för underhåll av befintliga markledningar. Inför utförande av arbetet ska Länsstyrelsen informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan Länsstyrelsen informeras i efterhand, dock senast inom två arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bekämpning av invasiva främmande arter.

Föreskriften om förbud mot att gräva gäller ej vid nedgrävning av el-, tele-, fiber- eller likande i direkt anslutning till parkeringsplats och väg.

Föreskriften om förbud mot att gräva gäller ej vid normalt underhåll av väg och parkeringsplats.

Föreskriften om förbud mot att tälta gäller ej markägaren vid uppsättning av eventtält på parkeringsplatsen i samband med tillfälliga arrangemang under max en veckas tid.

Länsstyrelsens bedömning

Stiftelsen Dag Hammarskjölds Backåkra överklagade i maj 2018 länsstyrelsens beslut från den 20 april 2018 om att inte ge dispens för ”att tillfälligt jämna ut en begränsad areal mark (varvid även ett tunt lager grus lades ovanpå marken) på den inhägnade tomten”. Efter att Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt avslagit överklagandet överklagades domen till Mark- och miljööverdomstolen (MÖD). Genom dom den 8 maj 2020 upphävde MÖD länsstyrelsens beslut i den del som gällde sökt dispens avseende grusbelagd yta och förklarade att dispens från reservatsföreskrifterna inte krävs för den ansökta åtgärden att schakta och anlägga en grusbelagd yta inom inhägnaden på Backåkra gård (mål nr M 2000-19).

Enligt MÖD:s bedömning är beslutet från 1973 otydligt med avseende på om föreskrifterna gäller området kring Backåkra gård. I domskälen uttalar MÖD bland annat att då reservatet bildats på initiativ av markägaren och då ingen ersättning utgått till denne *”ligger det enligt Mark- och miljööverdomstolen närmast till hands att tolka de otydliga reservatsföreskrifterna på det för markägaren minst ingripande sättet. Med en sådan tolkning omfattas inte området där de nu aktuella åtgärderna har utförts av föreskrifterna. Därmed gäller inte något dispenskrav för åtgärderna. Stiftelsens överklagande ska därför bifallas på så sätt att mark- och miljödomstolens dom ändras och länsstyrelsens beslut, i den del det avser dispens avseende grusbelagd yta, upphävs. I stället ska det ges en förklaring att dispens inte krävs för de sökta åtgärderna.”*

Innebörden av MÖD:s dom är att de aktuella delarna av naturreservatet i praktiken inte är skyddade. Länsstyrelsen anser därför att domen utgör synnerliga skäl för att besluta om ett upphävande av naturreservatet i denna del. I praktiken innebär upphävandet en teknisk justering av naturreservatets gränser och medför därför inget intrång i naturvärdet.

Ingen kompensation enligt MB 7 kap 7 § ska därför utgå.

Länsstyrelsen anser att de tillfälliga arrangemang som Stiftelsen Dag Hammarskjölds Backåkra, hädanefter kallat stiftelsen, planerar att genomföra på gården, i form av konferenser och möten, är så pass viktiga för regionen och för gårdens fortlevnad att undantag för nyttjandet av väg och parkeringsplats bör införas. Undantag införs därför för markägaren vid uppsättande av eventtält i samband med tillfälliga evenemang. Den framtida driften av museet med tillhörande mötesplats kan vara beroende av att byggnaderna förses med bredband el dyl. Undantag för att kunna

genomföra sådana enkla kabelarbeten i direkt anslutning till vägen och parkeringsplatsen införs därför också i föreskrifterna.

Syftet med naturreservatet uttrycks i beslutet från 1973 som - målsättningen för skötseln och vården - och innebär att "egendomen bibehåller karaktären av betesmark, dock att betetrycket inte får äventyra den naturliga hedens fortbestånd. Befintlig nyplantering av skog skall överföras till öppen hedmark". Eftersom varken parkeringsplatsen och vägen utgörs av betesmark påverkar de införda undantagen inte naturreservatets syften. Vidare har varken parkeringsplatsen eller vägen någon betydelse för biologisk mångfald.

Redogörelse för ärendet

Under 2018 kontaktades länsstyrelsen Skåne av stiftelsen angående möjligheten att få till undantag från ordningsföreskrifterna för att de ska kunna genomföra olika arrangemang utan att varje gång behöva ansöka om dispens för detta. Detta beslut har fått anstå i väntan på avgörandet i mark- och miljööverdomstolen angående tolkningen av 1973-års beslut.

Området skyddades som naturminne 1958 på initiativ av ägaren, dåvarande generalsekreteraren i FN Dag Hammarskjöld. Dag Hammarskjöld omkom i en flygolycka 1961 och egendomen testamentarades till svenska turistföreningen (STF). Enligt övergångsbestämmelserna till naturvårdslagen, som trädde i kraft 1965-01-01 förklarades området som naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen. Gården Backåkra användes bl a som ett museum fram till 2011 då museet stängdes på grund av omfattande renoveringsbehov. Sedan 2015 har ägandet övergått till stiftelsen. då gården ansågs var i för dåligt skick för att kunna användas.

Stiftelsen har som målsättning att driva Backåkra som ett museum över Dag Hammarskjölds liv och gärning. Backåkra ska samtidigt också vara en mötesplats för att främja forskning och verksamheter som låg i Dags Hammarskjölds intresse.

Konsekvensutredning

De införda undantagen kommer att påverka den bilburna allmänhetens tillgänglighet under de tillfällen då de tillfälliga arrangemangen genomförs. Dock erbjuder det närliggande naturreservatet Hagestad under de tillfällena goda möjligheter för parkering. Naturreservatet Backåkra ligger på ca 700 meters avstånd från parkering vid naturreservatet Hagestad.

Lagstiftning

Enligt 7 kap 7 § MB får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut om naturreservat som den meddelat om det finns synnerliga skäl.

Beslut om upphävande eller dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning på naturreservatet eller på något annat område

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljö- och energidepartementet, se sid

Enligt miljöbalken, 7 kap 30 §, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet besluta om föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området.

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin, deltagande har även varit miljödirektör Annelie Johansson, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill, naturvårdshandläggare Josefine Andersson, naturvårdsförvaltare Magnus Jönsson samt naturvårdshandläggare Per Carlsson, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Ola Melin
Länsöverdirektör

Per Carlsson
Naturvårdshandläggare

Sändlista:
Stiftelsen Dag Hammarskjölds Backåkra:

Ystads kommun: kommunen@ystad.se
Naturvårdsverket: registrator@naturvardsverket.se

För kännedom
Kommunekolog, Ystads kommun.

Internt länsstyrelsen
AJ, CB, CT, MJ, ChP, JA

Bilaga 1. Del som upphävs

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Regeringen, Miljödepartementet. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 19 mars 2021.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).

Teckenförklaring

Ritade linjer

— ■ Min ritning

Ortofoto färg 0,5 m
upplösning

